

Кравченко Петро Анатолійович

доктор філософських наук, професор,

декан факультету історії та географії

Контактна інформація:

Службова адреса: м. Полтава, вул. Остроградського 2, каб. 15.

Службовий телефон: (0532)52-59-08.

E-mail: philos_obr@ukr.net

Трудова і професійна діяльність

У 1980 році закінчив філософський факультет Київського державного університету імені Т.Г. Шевченка, у 1987 році – аспірантуру при кафедрі історії філософії філософського факультету цього університету.

Кваліфікація: викладач філософських дисциплін

Тема дисертації:

Кандидатська дисертація «Освоєння як форма відношення до філософської спадщини» (спеціалізована вчена рада Інституту філософії імені Г. С. Сковороди АН УРСР; науковий керівник – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри історії філософії філософського факультету Київського національного університету імені Т.Г. Шевченка І. В. Бичко) (номер диплома ФС №009179).

Докторська дисертація «Інтеграція вітчизняного культурно-історичного досвіду в сучасну українську державотворчу концепцію» (Інститут філософії імені Г. С. Сковороди НАН України; науковий консультант – доктор філософських наук, професор, завідувач відділу соціальної філософії Інституту філософії імені Г.С.Сковороди НАН України М. М. Мокляк. Офіційні опоненти: доктор філософських наук, професор, академік НАН України, директор Інституту вищої освіти АПН України В. П. Андрущенко, доктор філософських наук, професор завідувач кафедри філософії, декан факультету соціології Національного технічного університету України (КПІ) Б. В. Новіков; доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії Одеської національної юридичної академії Т. В. Розова) (номер диплома ДД № 002268).

Спеціальність: 09.00.03 – соціальна філософія та філософія історії.

Фахова діяльність:

1980 –1983 рр. – асистент кафедри філософії Полтавського державного педагогічного інституту імені В.Г. Короленка

1984-1987 рр. – аспірант філософського факультету Київського державного університету імені Т. Г. Шевченка.

1987 –1989 рр. – старший викладач кафедри філософії Полтавського державного педагогічного інституту імені В.Г. Короленка.

1990 –2003 рр. – доцент викладач кафедри філософії Полтавського державного педагогічного інституту імені В.Г. Короленка.

1988–1989 рр. – заступник декана історичного факультету Полтавського державного педагогічного інституту імені В.Г. Короленка.

1989-1997 рр. – декан історичного факультету Полтавського державного педагогічного інституту імені В.Г. Короленка.

З 1992 р. – завідувач кафедри філософії Полтавського державного педагогічного інституту імені В.Г. Короленка.

З 2002 р. – декан історичного факультету Полтавського державного / національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка.

З 2003 р. – професор кафедри філософії Полтавського державного / національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка.

З 2019 р. – декан факультету історії та географії Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка.

Стаж педагогічної роботи – 40 років.

Нагороди, почесні звання:

Нагороджений нагрудним знаком МОН України «Відмінник освіти України» (наказ №339-к МО України від 12 вересня 1994 р.), грамотою МОН України, почесним званням «Заслужений працівник освіти України» (Указ Президента України №22/2006 від 20 січня 2006 р.), лауреат премії Полтавської міської ради імені Самійла Величка.

Навчальна і методична робота

Дисципліни:

Філософія.

Філософія та методологія науки.

Історія філософії Нового часу.

Сучасна світова філософія.

Організація наукових досліджень.

Соціальна філософія.

Основні здобутки у методичній роботі:

1. Методологические рекомендации студентам по изучению курса «Философии» / редкол.: П. А. Кравченко [и др.] ; Полтав. гос. пед. ин-т им. В. Г. Короленка. – Полтава, 1986. – 60 с.
2. Методические рекомендации студентам заочного отделения по изучению курса «Философия» / редкол.: П. А. Кравченко [и др.] ; Полтав. гос. пед. ин-т им. В. Г. Короленка. – Полтава, 1986. – 48 с.
3. Актуальные проблемы философии: учеб.-метод. план курса / редкол.: П. А. Кравченко [и др.]; Полтав. гос. пед. ин-т им. В. Г. Короленка. – Полтава, 1989. – 32 с.
4. Методичні рекомендації студентам по вивченню теми «Історичні типи філософії в курсі філософії» / редкол.: П. А. Кравченко [та ін.] ; Полтав. держ. пед. ін-т ім. В. Г. Короленка. – Полтава, 1990. – 34 с.
5. Методичні рекомендації студентам по вивченню теми «Немарксистська філософія XX ст.» в курсі філософії / редкол.: П. А. Кравченко [та ін.]; Полтав. держ. пед. ін-т ім. В. Г. Короленка. – Полтава, 1990. – 34 с.
6. Методологічні рекомендації студентам по вивченню теми «Антична філософія» / редкол.: П. А. Кравченко [та ін.]; Полтав. держ. пед. ін-т ім. В. Г. Короленка. – Полтава, 1990. – 30 с.
7. Философия (Опыт организации и проведения семинаров-исследований) / редкол.: П. А. Кравченко [и др.]. – К. : Изд-во Киев. ун-та, 1992. – 48 с.

8. Кравченко П. А. Матеріали до текстів лекцій з філософії для аспірантів сільськогосподарських вузів / П. А. Кравченко [у співавт.]. – К.: НМВО, 1993. – 290 с.
9. Методика викладання географії Полтавщини: посіб. для вчителя: в 2 ч. Ч. 1 / редкол.: Л. М. Булава (відп. ред.), М. І. Степаненко, П. А. Кравченко; Полтав. держ. пед. ін-т ім. В. Г. Короленка, Полтав. наук. т-во краєзнавців, Полтав. ін-т післядипломної освіти пед. працівників. – Полтава, 1994. – 70 с.
10. Методика викладання географії Полтавщини: посіб. для вчителя: в 2 ч. Ч. 2 / редкол.: Л. М. Булава (відп. ред.), М. І. Степаненко, П. А. Кравченко; Полтав. держ. пед. ін-т ім. В. Г. Короленка, Полтав. наук. т-во краєзнавців, Полтав. ін-т післядипломної освіти пед. працівників. – Полтава, 1994. – 67 с.
11. Програма, методичні поради по педагогічній практиці з географії для студентів IV курсу / П. А. Кравченко [у співавт.]; Полтав. держ. пед. ін-т ім. В. Г. Короленка. – Полтава, 1994. – 72 с.
12. Варіанти відповідей на комплексні контрольні завдання для визначення рівня підготовки випускника історичного факультету / редкол.: П. А. Кравченко [та ін.]; Полтав. держ. пед. ін-т ім. В. Г. Короленка. – Полтава, 1995. – 74 с.
13. Методичні поради та плани семінарських занять з курсу філософії для студентів педінститутів / П. А. Кравченко; Полтав. держ. пед. ін-т ім. В. Г. Короленка. – Полтава, 1995. – 120 с.
14. Кравченко П. А. Наскрізна інтегрована програма вчителя історії (Теоретико-практичний курс) / П. А. Кравченко; Полтав. держ. пед. ін-т ім. В. Г. Короленка. – Полтава, 1995. – 48 с.
15. Кравченко П. А. 100 відповідей на запитання з історії України / О. А. Білоусько, А. М. Киридон, П. А. Кравченко; Полтав. держ. пед. ін-т ім. В. Г. Короленка. – Олішні : Укр. народозн., 1998. – 424 с.
16. Кравченко П. А. Політологія: навч. посіб. / П. А. Кравченко, С. В. Шейко, З. К. Фомічова. – К.: Генеза, 2000. – 314 с.
17. Кравченко П. А. Історія України (компаративні нариси) : посіб. для учнів та студ. / О. А. Білоусько, А. М. Киридон, П. В. Киридон, П. А. Кравченко; Полтав. держ. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка. – Полтава : АСМІ, 2002. – 524 с.
18. Кравченко П. А. Українська та зарубіжна культура: метод. рек. та плани семінарів / ред. П. А. Кравченко; Полтав. держ. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка. – Полтава : АСМІ, 2002. – 85 с.
19. Філософія: програма, плани семінарських занять та теми, винесені на самостійне опрацювання з курсу «Філософія» / ред. П. А. Кравченко; Полтав. держ. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка. – Полтава : АСМІ, 2002. – 56 с.
20. Філософія: програма та плани семінарських занять для магістрів / П. А. Кравченко; Полтав. держ. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка. – Полтава : АСМІ, 2002. – 48 с.
21. Історія України у схемах / П. А. Кравченко (редкол.); Полтав. держ. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка. – Полтава : АСМІ, 2003. – 48 с.
22. Методичні рекомендації щодо написання кваліфікаційних робіт з циклу історичних дисциплін / редкол.: П. А. Кравченко (та ін.); Полтав. держ. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка. – Полтава, 2004. – 35 с.
23. Історія України : метод. поради до семінарських занять : посіб. для викладачів та студентів / П. А. Кравченко, В. Ф. Оснач; ред. В. О. Пашенко; Полтав. держ. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка, Полтав. військовий ін-т зв'язку. – Полтава : АСМІ, 2004. – 180 с.
24. Історія філософії: програма, плани семінарських занять та теми для самостійної роботи / редкол.: П. А. Кравченко (та ін.); Полтав. держ. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка. – Полтава, 2005. – 75 с.
25. Логіка: програма курсу, теми лекційних і семінарських занять / редкол.: П. А. Кравченко (та ін.); Полтав. держ. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка. – Полтава, 2005. – 44 с.
26. Кравченко П. А. Українське козацтво: соціально-історичний нарис: у 2 ч. Ч. 1: посібник [для студ., аспір., учителів історії] / П. Кравченко, І. Діптан. – Полтава : АСМІ, 2008. – 360 с.
27. Філософія: програма курсу, тематика контрольних робіт та методичні рекомендації для студентів заочної форми навчання усіх спеціальностей / П. Кравченко, Л. Усанова; Полтав. держ. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. – Полтава, 2008. – 64 с.
28. Філософія: програма курсу, тематика рефератів, екзаменаційні питання, плани семінарських занять і методичні рекомендації для аспірантів та здобувачів вченого ступеня / редкол.: П. Кравченко; Полтав. держ. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. – Полтава, 2009. – 134 с.
29. Кравченко П. А. Українське козацтво: соціально-історичний нарис: у 2 ч. Ч. II: [посібник для студ.] / П. Кравченко, І. Діптан / Полтав. держ. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. – Полтава : АСМІ, 2010. – 448 с.
30. Теоретичні проблеми сучасної етики / А.М.Єрмоленко, Г.Д.Ємельяненко, М.М.Кисельов, П.А.Кравченко. – Полтава: Полтавський літератор, 2012. – 232 с.
31. Кравченко П.А. Теоретичні проблеми сучасної етики: навч. посіб. для студентів ВНЗ / [П.А. Кравченко, Т.Г. Аболіна, І.В. Васильєва, А.М. Єрмоленко та ін.]. – 2-ге вид. переробл. та доповн. – К.: ВД «Авіцена», 2013. – 344 с.

Наукова робота:

Коло наукових інтересів:

Коло наукових інтересів пов'язане із соціальною філософією, філософією історії, проблемами сучасної політичної культури та державотворення.

Участь у програмах держбюджетної та госпрозрахункової тематики:

З 01.01.2003 по 31.12.2005 року викладачі кафедри філософії працювали над фундаментальним держбюджетним дослідженням «Культурно-історична детермінація розвитку людського потенціалу в процесі формування громадянського суспільства в Україні» (номер державної реєстрації теми 0103U001241) (керівник роботи – проф. Кравченко П.А.), основними результатами якого стало здійснення аналізу базових понять сучасної постструктуралістської, феноменологічної, комунікативної філософії та культурології, що уможливило перехід від узагальнюючих теоретичних концептів до аналізу конкретного культурно-історичного матеріалу (на прикладі української культури XVII–XVIII ст.).

Використання нового підходу до дослідження культурно-історичних феноменів обґрунтоване завдяки відходу від описових схем відтворення культурного досвіду і демонструє парадоксальні засади формування останнього; визнання істотної парадоксальності культурного досвіду дозволяє виявити нові його аспекти. За даними матеріалами видана монографія «Парадоксальність естетичного в українській культурі XVII-XVIII століть».

Запровадження нових зразків інтерпретації текстів, творів образотворчого мистецтва, дозволило виділити в бароковій культурі, як історичній системі, три топологічні моделі способів існування іманентних історичній добі. На основі дослідження своєрідності українського культурно-історичного досвіду виділені специфічні структури – соціальні (динаміка еліт і сфер соціальної активності), культурні (взаємодія різних моделей існування), екзистенційні (співвідношення наявного і жаданого), які виявляють динаміку культурного процесу. Застосовані нові підходи трактування основних вимірів людського буття: сакральне – профанне, публічне – приватне, ідентичність – комунікація, норма – виняток, які фактично розкривають інфраструктуру життєвого світу людини і в якому національний культурно-історичний досвід практично не досліджений. Здійснення подібного аналізу, принаймні до окремих культурних періодів і феноменів знайшло відображення у цілому ряді наукових статей у фахових виданнях.

На основі результатів проведеного дослідження у Полтавському державному педагогічному університеті імені В.Г. Короленка на історичному факультеті введено нову спеціальність «історія та суспільствознавство», започатковано нові спецкурси «Громадянське суспільство в Україні: соціальні тенденції та чинники становлення» та «Архетип сім'ї у контексті комунікативних відносин: гендерні стратегії».

Керівництво аспірантами та пошукачами:

Професор здійснює значну науково-педагогічну та видавничу діяльність. Плідно співпрацює з аспірантами, пошукачами, магістрантами та студентами. З його ініціативи на кафедрі у 2003 році була відкрита постійно діюча аспірантура зі спеціальності 09.00.03 – соціальна філософія та філософія історії. Результатом діяльності аспірантури є підготовка і успішний захист 11 дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата філософських наук.

Ним створена і діє наукова школа «Вітчизняний культурно-історичний досвід у процесі формування громадського суспільства і правової держави в Україні». У межах діяльності школи захищено три докторських і десять кандидатських дисертацій, опубліковано ряд монографій та більше 200 статей у фахових збірниках і журналах.

Керівництво науково-дослідною роботою студентів:

Під керівництвом П.А. Кравченка студенти та аспіранти неодноразово перемогали у Всеукраїнських олімпіадах та конкурсах-захистах студентських наукових робіт. У 2006 році студент IV курсу історичного факультету Я.Є. Блоха зайняв III місце у I Всеукраїнській студентській олімпіаді з дисципліни

«Філософія. Релігієзнавство». У 2007 році даний студент став лауреатом щорічної міської премії імені Володимира Короленка у номінації «для студентської та творчої молоді» – за активну участь у громадському та культурному житті міста. У 2008 році аспірант I року навчання Я. Є. Блоха став переможцем III етапу Всеукраїнського просвітницько-патріотичного конкурсу «вчинених дій» «Голодомор 1932-1933 років. Пам'ять народу».

У 2008 році студент III курсу історичного факультету І. В. Загребельний зайняв II місце, а команда Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка зайняла I місце у II Всеукраїнській студентській олімпіаді з дисципліни «Філософія. Релігієзнавство» серед 25 вузів, що свідчить про їх високий рівень підготовки та належний науково-методичний рівень викладання циклу філософських дисциплін професором П. А. Кравченком.

Робота А. О. Сень та О. С. Сулими «Археологія симулякрів» відзначена дипломом II ступеня у II-му турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт, який відбувся 26-30 березня 2012 р. в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова.

Очолує студентську проблемну групу «Проблеми сучасного державотворення в Україні», членами якої були підготовлені наступні публікації:

1. Приймак С.В. Сучасні біотехнології та постлюдське суспільство / С.В. Приймак // Збірник матеріалів IX студентської наукової конференції історичного факультету. Квітень 2006 року. – Полтава, 2006. – С. 172-175.
2. Блоха Я.Є. Анархізм першої чверті XX ст. як стан свідомості українського соціуму / Я.Є. Блоха // Збірник матеріалів IX студентської наукової конференції історичного факультету. Квітень 2006 року. – Полтава, 2006. – С. 162-168.
3. Шендрик А.П. Операція „Френтік” як складова частина боротьби антигітлерівської коаліції у 1944 році / А.П. Шендрик // Збірник матеріалів IX студентської наукової конференції історичного факультету. Квітень 2006 року. – Полтава, 2006. – С. 62-67.
4. Шерстюк Н.В. «Явище «толкієнізму» у сучасному суспільстві» / Н.В. Шерстюк // Збірник матеріалів X студентської наукової конференції історичного факультету. Квітень 2007 року. – Полтава, 2007. – С. 161-163.
5. Гунченко В.Ю. «Художні образи «матриці» в контексті релігійної інтерпретації» / В.Ю. Гунченко // Збірник матеріалів X студентської наукової конференції історичного факультету. Квітень 2007 року. – Полтава, 2007. – С. 167-170.
6. Злидарь А.І. «Ідея філософії серця у світогляді М.В. Гоголя» / А.І. Злидарь // Збірник матеріалів X студентської наукової конференції історичного факультету. Квітень 2007 року. – Полтава, 2007. – С. 173-176.
7. Блоха Я.Є. Державотворчі ідеї членів Української Гельсінської спілки / Я.Є. Блоха // Правозахисний рух: історія та сучасність: матер. Всеукр. студ. наук.-практ. конф., (Полтава, 28 лютого 2008 року) / Полтавський державний педагогічний університет імені В.Г. Короленка. – Полтава: ДП «Друкарня», 2008. – С. 8-11.
8. Блоха Я.Є. Анархізм в Україні 1905-1907 років: ідейні та соціальні витоки / Я.Є. Блоха // XI студ. конф. історичного факультету Полтавського державного педагогічного університету імені В.Г. Короленка: зб. матер., (квітень 2008 року) / Полтавський державний педагогічний університет імені В.Г. Короленка. – Полтава: АСМІ, 2008. – С. 217-224.
9. Загребельний І.В. Ліберальна євроінтеграція чи органічне відродження оксидентального духу: перспективи цивілізаційного розвитку України / І.В. Загребельний // Збірник матеріалів XII студентської наукової конференції історичного факультету. Квітень 2009 року. – Полтава: ІОЦ ПДПУ, 2009. – С. 114-118.
10. Сулима О.С. Рациональне та нерациональне у філософському знанні / О.С. Сулима // Збірник матеріалів XII студентської наукової конференції історичного факультету. Квітень 2009 року. – Полтава: ІОЦ ПДПУ, 2009. – С. 121-123.
11. Слинько Т.А. Пилинки Демокріта / Т.А. Слинько // Збірник матеріалів XIII студентської наукової конференції історичного факультету, присвяченої 90-річчю від дня народження П.М. Денисовця. Квітень 2010 року. – Полтава: ІОЦ ПНПУ, 2010. – С. 113-114.
12. Шендрик А.П. Особливості української духовності у філософській спадщині І. Мірчука / А.П. Шендрик // Збірник матеріалів XIII студентської наукової конференції історичного факультету, присвяченої 90-річчю від дня народження П.М. Денисовця. Квітень 2010 року. – Полтава: ІОЦ ПНПУ, 2010. – С. 121-123.
13. П'ятаха Н.Я. Дисидентський рух як самовияв у творчості митців 60-70-их років XX ст.: В. Івасюк, С. Параджанов, М. Коцюбинська / Н.Я. П'ятаха // Збірник матеріалів XIII студентської наукової

- конференції історичного факультету, присвяченої 90-річчю від дня народження П.М. Денисовця. Квітень 2010 року. – Полтава: ІОЦ ПНПУ, 2010. – С.123-126.
14. Сень А.О. Інтрига Піднебесної / А.О. Сень // Збірник матеріалів XIII студентської наукової конференції історичного факультету, присвяченої 90-річчю від дня народження П.М. Денисовця. Квітень 2010 року. – Полтава: ІОЦ ПНПУ, 2010. – С.128-129.
 15. Усанов А.І. Філософія і кіно / А.І. Усанов // Збірник матеріалів XIII студентської наукової конференції історичного факультету, присвяченої 90-річчю від дня народження П.М. Денисовця. Квітень 2010 року. – Полтава: ІОЦ ПНПУ, 2010. – С.131-133.
 16. Васильєв Д.А. Философские взгляды И. Фихте: общая характеристика / Д.А. Васильев // Збірник матеріалів XIV студентської наукової конференції історичного факультету. Квітень 2011 року. – Полтава: Полтавський літератор, 2011. – С.96-99.
 17. Верменич Г.Т. Архаїчний період грецької релігії: проблема походження богів / Г.Т. Верменич // Збірник матеріалів XIV студентської наукової конференції історичного факультету. Квітень 2011 року. – Полтава: Полтавський літератор, 2011. – С.99-101.
 18. Сень А.О. Ризомна модель історії Ж. Дельоза і Ф. Гваттарі / А.О. Сень // Збірник матеріалів XIV студентської наукової конференції історичного факультету. Квітень 2011 року. – Полтава: Полтавський літератор, 2011. – С.112-115.
 19. Загребельний І.В. «Фізикалізм» як чинник духовного занепаду Західної цивілізації у теологічно-філософській спадщині Гаврила Котельника / І.В. Загребельний // Збірник матеріалів XV студентської наукової конференції історичного факультету. Квітень 2012 року. – Полтава: ІВЦ ПНПУ, 2012. – С. 122-126.
 20. Сень А.О. «Утеча» Мішеля Фуко / А.О. Сень // Збірник матеріалів XV студентської наукової конференції історичного факультету. Квітень 2012 року. – Полтава: ІВЦ ПНПУ, 2012. – С. 122-126.
 21. Тишковська І.В. Бароко як культурно-історична епоха / І.В. Тишковська // Збірник матеріалів XVI студентської наукової конференції історичного факультету. Квітень 2013 року. – Полтава: ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2013. – С.125-127.
 22. Потеряйко В.В. Рок-культура як соціальне явище / В.В. Потеряйко // Збірник матеріалів XVI студентської наукової конференції історичного факультету. Квітень 2013 року. – Полтава: ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2013. – С.143-145.
 23. Таранич О.В. Українське бароко як нове світовідчуття і нове мистецтво // Збірник матеріалів XVII студентської наукової конференції історичного факультету. Квітень 2014 року. – Полтава: ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2014. – С.87-89.
 24. Дудник О.Ф. Трагедія вільного часу в суспільстві споживання / О.Ф. Дудник // Збірник матеріалів XVII студентської наукової конференції історичного факультету. Квітень 2014 року. – Полтава: ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2014. – С.89-90.

Організаційна робота:

Член Ученої ради університету.

Голова вченої ради історичного факультету.

Головний редактор науково-теоретичного часопису «Філософські обрії».

Член редакційної колегії журналу «Історична пам'ять».